

РЕШЕНИЕ

№ 16567

гр. София, 29.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 03.04.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Маруся Йорданова

ЧЛЕНОВЕ: Маргарита Немска
Виржиния Петрова

при участието на секретаря Милена Чунчева и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **959** по описа за **2026** година докладвано от съдия Маруся Йорданова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс, във връзка с чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания. Образувано е по касационна жалба на „КРЕДИРЕКТ“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], чрез пълномощника В. В., срещу Решение № 4409 от 04.12.2025 г., постановено по АНД № 14085/2024 г. по описа на Софийския районен съд, Наказателно отделение, 114 състав, с което е потвърдено Наказателно постановление № 005545/02.09.2024 г., издадено от председателя на Комисията за защита на потребителите, с което на дружеството, на основание чл. 210а от Закона за защита на потребителите, е наложена имуществена санкция в размер на 5000 лв. за нарушение на чл. 68в, вр. чл. 68г, ал. 4, вр. чл. 68д, ал. 1, предл. 1 от ЗЗП.

В касационната жалба са развити съображения за неправилност и незаконосъобразност на въззивното решение, като постановено при неправилно приложение на материалния закон, съществено нарушение на процесуалните правила и в противоречие с установена съдебна практика. Поддържа се, че неустойката при непредставяне на обезпечение не представлява общ разход по кредита и не следва да се включва в годишния процент на разходите, тъй като възниква само при неизпълнение на конкретно договорно задължение. Излагат се съображения, че не е налице заблуждаваща търговска практика, доколкото липсва съдържание на невярна информация, както и резултат или възможност за настъпването му, изразяващ се във вземане на търговско решение, което потребителят не би взел без използването на практиката. Твърди се, че проверяването правоотношение е било приключило, а административнонаказващият орган не е

извършил обективно, всестранино и пълно изследване на относимите обстоятелства. Позовава се на съдебна практика. Иска се отмяна на решението на СРС и отмяна на наказателното постановление. Претендират се разноси в размер на 300 лв.

В съдебно заседание касаторът, редовно призван, не изпраща представител.

Ответникът по касационната жалба, редовно призван, се представлява от главен юрисконсулт Г., който оспорва касационната жалба и моли решението на СРС да бъде оставено в сила. Прави възражение за разноси, ако са претендирани такива.

Представителят на Софийска градска прокуратура, прокурор Ю., дава заключение за неоснователност на касационната жалба, а решението на СРС да бъде оставено в сила.

Административен съд София – град, като се запозна с обжалваното съдебно решение, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди наведените касационни основания, както и тези по чл. 218, ал. 2 от АПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е допустима, като подадена от надлежна страна, в срока по чл. 211, ал. 1 от АПК, срещу съдебен акт, който подлежи на касационен контрол. Разгледана по същество е основателна.

За да постанови решението си, Софийският районен съд е приел за установено от фактическа страна, че в РД „С.“ на Комисия за защита на потребителите е постъпила жалба с вх. № С-03-1644/11.03.2024 г. относно проблем по договор за потребителски кредит, предоставен от „КРЕДИРЕКТ“ ЕООД. По повод на същата е била извършена проверка по спазване изискванията на Закона за потребителския кредит и Закона за защита на потребителите.

С писмо вх. № Ц-03-1644/01.04.2024 г. дружеството е представило изисканите документи, включително досие по отпуснат потребителски кредит по договор № 910935/14.08.2023 г., съдържащо искане за сключване на договор за кредит, стандартен европейски формуляр за предоставяне на преддоговорна информация за потребителския кредит, договор за потребителски кредит с погасителен план и удостоверение за липса на задължения.

Въззивният съд е приел още, че на 14.08.2023 г. в [населено място] „КРЕДИРЕКТ“ ЕООД е предоставило на потребителя по договор № 910935/14.08.2023 г. кредит в размер на 2400 лв., срещу задължението същият да бъде върнат на 18 месечни вноски, от които 4 вноски по 94 лв. и 14 вноски по 225,96 лв., при обща сума за плащане 3539,44 лв. – при обезпечен кредит, респективно при 18 погасителни вноски по 457 лв. с обща сума за връщане 8226 лв. – при необезпечен кредит. Приел е също така, че кредитът е бил отпуснат като необезпечен, но в договора е предвидено задължение за кредитополучателя в двудневен срок да представи едно от изрично посочените обезпечения – безусловна банкова гаранция или поръчителство на едно или две физически лица, отговарящи на подробно разписани условия. За неизпълнение на това задължение е била уговорена неустойка в размер на 4686,56 лв., като в погасителния план е предвидено същата да се дължи при необезпечен кредит. В договора е посочен годишен лихвен процент 47 % и ГПР 58,21 %, като съгласно чл. 3, ал. 4 от договора в тази стойност е включена единствено възнаградителната лихва.

СРС е възприел и констатациите на административнонаказващия орган, че при така уговорените условия разходът за неустойка е бил известен на кредитора, бил е предвиден в погасителния план и в преддоговорната информация и е следвало да бъде включен в годишния процент на разходите. Въз основа на това е бил съставен АУАН № 005545/12.04.2024 г., а впоследствие и издадено Наказателно постановление № 005545/02.09.2024 г.

За да потвърди наказателното постановление, СРС е приел, че процесната сума, макар означена като „неустойка“, излиза извън присъщите функции на неустойката, тъй като е предвидена в погасителния план, дължи се при конкретна договорна конструкция и по същество представлява

допълнителен разход по кредита, който следва да бъде включен в ГПР. По тези съображения е счел, че дружеството е осъществило състава на заблуждаваща търговска практика по чл. 68д, ал. 1 от ЗЗП, поради което е потвърдил наказателното постановление.

Решението на СРС е валидно и допустимо, но неправилно.

Настоящият съдебен състав не споделя правните изводи на въззивния съд относно приложението на материалния закон.

Отговорността на „КРЕДИРЕКТ“ ЕООД е ангажирана за нарушение на чл. 68в, вр. чл. 68г, ал. 4, вр. чл. 68д, ал. 1, предл. 1 от ЗЗП. С първата разпоредба законодателят въвежда забрана за извършване на нелоялни търговски практики, а втората предвижда, че нелоялни са и заблуждаващите търговски практики по чл. 68д – 68к от закона.

Не е спорно, че „КРЕДИРЕКТ“ ЕООД е търговец по смисъла на § 13, т. 2 от ДР на ЗЗП, който предоставя услуги по смисъла на § 13, т. 14 от ДР на ЗЗП. Съгласно § 13, т. 23 от ДР на ЗЗП „търговска практика“ е всяко действие, бездействие, поведение, търговска инициатива или търговско съобщение, включително реклама и маркетинг, от страна на търговец към потребител, което е пряко свързано с насърчаването, продажбата или доставката на стока или предоставянето на услуга на потребителите. С оглед защитата на потребителите от нелоялни търговски практики и техните вредни последици, разпоредбата на чл. 68в от ЗЗП императивно забранява използването на такава практика.

Легалната дефиниция на заблуждаваща търговска практика е дадена в чл. 68д, ал. 1 от ЗЗП, съгласно която търговска практика е заблуждаваща, когато съдържа невярна информация и следователно е подвеждаща, или когато по някакъв начин, включително чрез цялостното ѝ представяне, заблуждава или е в състояние да въведе в заблуждение средния потребител и има за резултат или е възможно да има за резултат вземането на търговско решение, което той не би взел без използването на тази практика.

Общите разходи по договор за потребителски кредит представляват информация, която определя цената на услугата, поради което предоставянето на тази информация несъмнено е част от търговската практика на кредитора към потребителя. Именно затова при преценката дали е налице заблуждаваща практика следва да се изследва дали посоченият ГПР отразява онези разходи, които по силата на закона подлежат на включване в него.

В Закона за потребителския кредит са уредени изискванията към договора за потребителски кредит. Съгласно чл. 19, ал. 1 от ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. В § 1, т. 1 от ДР на ЗПК е дадено легално определение на понятието „общ разход по кредита за потребителя“, което включва всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати. Същата уредба съответства и на чл. 3, б. „ж“ от Директива 2008/48/ЕО.

Наред с това обаче чл. 19, ал. 3 от ЗПК изрично и изчерпателно установява кои разходи не се включват при изчисляване на ГПР, като според т. 1 това са разходите, които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит. Именно тази разпоредба е релевантна за настоящия спор.

Съгласно чл. 92 от ЗЗД неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват. По своята правна природа неустойката е санкционна последица от неизпълнение, а не елемент от цената на насрещната престация. Тя се дължи само ако длъжникът не изпълни определено свое договорно

задължение.

В конкретния случай процесната сума е уговорена именно като неустойка за непредставяне на обезпечение в двудневен срок от сключването на договора. Нейната изискуемост не възниква автоматично с подписването на договора, нито е безусловен разход по усвояването на кредита. Същата възниква единствено при последващо неизпълнение на конкретно договорно задължение от страна на кредитополучателя. Поради това тя има евентуален характер и зависи от поведението на длъжника след получаване на кредита.

Не може да се приеме, че само поради обстоятелството, че размерът на неустойката е предварително определен и е отразен в погасителния план при необезпечен кредит, същата губи правната си природа на последица от неизпълнение и автоматично се превръща в „общ разход по кредита“ по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗПК. Начинът, по който страните са уговорили плащането ѝ, не променя правопораждащия факт за възникването ѝ, а именно неизпълнението на задължението за предоставяне на обезпечение.

Именно поради това неустойката не следва да се включва в изчисляването на годишния процент на разходите. Тя не е задължителен разход по усвояването на кредита, а последваща санкционна последица от неизпълнение на поето договорно задължение. Поради това не е налице твърдяната от административнонаказващия орган невярна информация относно ГПР.

Настоящият съдебен състав не споделя извода на СРС, че в случая процесната уговорка „излиза извън присъщите функции на неустойката“ и следва да бъде третирана като разход по кредита. Дори да се приеме, че клаузата би могла да поставя въпроси относно нейната действителност, справедливост или съответствие с други изисквания на потребителското право, това само по себе си не означава, че същата следва да бъде включена в ГПР в противоречие с изричната разпоредба на чл. 19, ал. 3, т. 1 от ЗПК. Настоящият спор не е за действителността на договорната клауза, а за това дали невключването ѝ в ГПР съставлява предоставяне на невярна информация и съответно заблуждаваща търговска практика. На този въпрос следва да бъде даден отрицателен отговор.

От изложеното следва, че не е налице изискуемата от закона невярна или подвеждаща информация относно годишния процент на разходите, поради което не може да се приеме, че дружеството е осъществило заблуждаваща търговска практика.

Не се установява и да е налице предпоставката по чл. 68д, ал. 1 от ЗЗП процесната практика да има за резултат или да е възможно да има за резултат вземането на търговско решение, което средният потребител не би взел без нейното използване. По делото не са събрани доказателства за конкретен механизъм, по който твърдяното нарушение е повлияло върху икономическото поведение на потребителя, нито е установено по несъмнен начин, че именно невключването на процесната неустойка в ГПР е довело или е могло да доведе до заблуждение относно действителната цена на кредита в рамките на нормалното изпълнение на договора.

При тези данни настоящият съдебен състав намира, че административнонаказващият орган е приложил неправилно материалния закон, като е приел, че процесната неустойка следва да бъде включена в годишния процент на разходите и че непосочването ѝ в този показател съставлява заблуждаваща търговска практика по смисъла на ЗЗП.

С оглед изложеното решението на СРС следва да бъде отменено, като бъде отменено и издаденото НП.

При този изход на спора претенцията на касатора за присъждане на разноски е основателна. С оглед направеното искане следва да бъдат присъдени разноски за касационната инстанция в размер на 153,39 евро, представляващи юрисконсултско възнаграждение.

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 2, предл. първо и второ АПК, във вр. с чл. 63в ЗАНН, Административен съд - София град, XXV касационен състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 4409 от 04.12.2025 г., постановено по АНД № 14085/2024 г. по описа на Софийския районен съд, Наказателно отделение, 114 състав.

ОТМЕНЯ НП № 005545/02.09.2024 г., издадено от председателя на Комисията за защита на потребителите, с което на „КРЕДИРЕКТ“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], на основание чл. 210а от Закона за защита на потребителите е наложена имуществена санкция в размер на 5000 лв. за нарушение на чл. 68в, вр. чл. 68г, ал. 4, вр. чл. 68д, ал. 1, предл. 1 от ЗЗП.

ОСЪЖДА Комисията за защита на потребителите да заплати на „КРЕДИРЕКТ“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], сумата от 153,39 евро, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: